

ཕ། གོམ་པ་གང་གིས་ལོ་སྟོན་དུ་གསུམ་པོ་བསྐྱེད་པའོ།།

ཐ། ཁྱོད་ལ་མཁས་དཔེ་སྟོན་ཁང་།

གོ་མ་པ་གང་གིས་མོ་རྫོང་གྲག་ཁ་ལས་བཞུགས་པ་བུས།

*

ཟླ་ཚོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གིས་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་

བུས་ནས་དབར་དུ་བརྒྱུན།

རྫོང་མ་ཚིན་དུར་རིན་མིང་གྲང་ལུང་།

ཟླ་ཚོན་ཞིང་ཚེན་གྱིན་ཏུ་དཔེ་ཁང་ནས་བུས།

ཟླ་ཚོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གི་དབར་བཅའ་བཅའ་ལས་ལྷན་ནས་དབར་བཅའ་བཅའ་།

*

1958 མའི་ཟླ་ 12 ལ་པར་ཕྱོག་ལམ་བཅོམ་པ།

1958 མའི་ཟླ་ 12 ལ་པར་ཕྱོག་ལམ་དང་ཕོ་བཅའ་བཅའ་།

དབ་བཅའ་འོ་གྲངས་ 1—6,220 རིན་མོལ་རྒྱུར་སྐྱེད་ 6

དཔེ་རིགས་གཞིའི་རྒྱུའི་མང་གྲངས་ M 10140.13

པའི་སྐྱེགས་མཚམས་བརྒྱད་ནས། ཚིས་ཚིག་སྐྱོབས་པས།

སྐྱོབས་སྐྱེགས་ཚིང་པ་རྣམས་གཏོར་ནས་བདེ་སྐྱེད་འཇུག་མཐའ་
མཉམ་པའི་སྐྱེད་ལྷན་འཇུག་བཞིན་ཡོད།

དུས་རབས་སྐོན་བསྐྱེད་དེ་མི་ལ་བསྐྱེད་འདོད་ལྱེད་བཞིན་
ཡོད། མིས་ཤང་སྐོན་དུ་དུས་རབས་ལ་བསྐྱེད་འདོད་ལྱེད་ཉི་
མདུན་བསྐྱེད་ལྱེད་པ། འདི་ནི་ཉེ་ལམ་གནས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་
ཚོས་ཡིན།

“འདུར་སྐྱེད་བཞིན་གྱི་མདུན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མཐའ་ཅན་
དབྱེག་རིགས་གྱི་ཡུན་མཉམ་” ཚིས་པ་ལ་གཅིག་བརྒྱ་རྒྱུ་སྐྱེས་་་་
གནང་། མི་ཚོས་ཤོ་མས་འདྲིས་སྐོལ་ངན་ཚིང་པ་རྣམས་་་
གཏོར་ནས་ལས་དོན་གསར་པའི་ཚིས་མདུན་དེས་ལངས་པ་་་
རྒྱུ་། “ཤོ་མ་པ་གང་གིས་མི་སྐྱེད་སྐྱེག་ཁ་ཤིས་བཟུལ་བ་
ལུས་” ཞེས་པ་དེ་ལ་གཅིག་འདྲན་རྒྱུ་སྐྱེས་གནང་། སྐོ་ཚོས་
དུག་མཉམ་ཉེ་བཟོས་འདུག

“ང་ཚོས་དུས་རབས་བཟུལ་
ནས་གྲུང་ཁྱེད་རྒྱུ་ལུགས་སྐྱོ་ཚོགས་ལ་ཤོ་མ་ཚིན་སྐོས་ཉི་་་་
བསྐྱེད་པ་” ཞེས་པ་ལ་གཅིག་བརྒྱ་རྒྱུ་སྐྱེས་གནང་། སྐོ་
ཚོས་ལྷ་བ་གསུམ་ནང་ན་གཞིན་དབྱིལ་གྱི་ཤུའི་སྐྱེད་ཡིག་མི་་་་
ཤིས་པའི་ཡིག་སྐོར་སྣེ་རྣམས་སེལ་འདུག འདི་རྣམས་ཚིང་མ་

ང་ཚོས་ཡིད་ཚེས་དཀའ་ཡང་། རོན་ཀྱང་དངོས་དོན་ནི་
འདི་ལྟར་ཡིད། ཡིད་མ་ཚེས་རང་ཚེས་ཡིན།།

ཟུ་བྱེན་མི་སྲིད་ལ་དབུ་སྐྱོན་ཁང་ནས།

1958 ལོ་འོ་ཟླ་ 12

༡༡། ང་ཚོས་དུས་དབང་བཟུང་ནས་
 གུང་ཁྲུང་རིང་ལུགས་ལྷི་ཚོགས་ལ་
 བོམ་ཚེན་སྒྲིམ་ཏེ་བསྐྱོད་པ།

སྒྱིད་ཁི་སོ་མོ་ཚེ་ནས།

ཏ་ཏ་གུང་ཏེ་ནི་བདེ་སྒྱིད་རྫོགས་མེད་ཡིན།

ཏ་ཏ་ལྷལ་ཚོ་ལ་ཁྲིན་ཤོན་གྱི་རྒྱ་རིགས་ལུ་པོ་གན་པ་ནང་
 བཞིན་དུ། 1958 ལོའི་ཟླ་ 10 ཚེས་ 2 ཉིན་མི་དམངས་
 གུང་ཏེ་དངོས་སུ་བཅུགས་པ།

ད་ལྟ་ངས་ང་ཚོའི་ལྷལ་ཚོའི་ན་གཞིན་རྣམས་ནས་མི་་་་
 དམངས་གུང་ཏེ་འཇུགས་པའི་སྒྱིང་གི་མཚོངས་བསྐྱོད་གྱི་
 གནས་ཚུལ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནང་གནད་མིགས་ཀྱིས་རིག་
 གནས་སློབ་སློང་བྱིད་པའི་གནས་ཚུལ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན།

ཏ་ཏ་ལྷལ་ཚོ་ལ་ཁྲིན་བསྒྲུམས་དུད་ཚང་ 807 ཡོད།
 མི་ 2967 ཡོད། དེའི་ནང་དབྱིག་རིགས་དུད་ཚང་ 694
 དང་མི་ 2528 ཡོད། རྒྱ་རིགས་དུད་ཚང་ 78 དང་མི་

296 ཨོད། བོད་སྐབས་དུད་ཚང་ 35 དང་མི་ 143 ཨོད།

ལྷལ་ཚོ་ཡངས་ཀྱི་ན་གཞིན་ཁྱིན་བསྐྱེལས་མི་ 507 ཨོད།

དེ་ནང་མཐུན་ཡོན་མི་ 43 ཨོད། མི་སྐབས་མང་པོའི་ལྷལ་

ཚོ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ལྷལ་ཚོ་རྩེད་རྒྱར་ཚོགས།

ལྷལ་ཚོ་འདིའི་གནས་གཤིས་རྩོ་གྲང་རྩེམས་པ་དང་ཕྱོན་

རྩམ་མང་བས། དངོས་གནས་ས་ཆ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན།

འོན་ཀྱང་བཙུངས་བཀྲོལ་མ་བཟང་གོང་དུ། སོ་མིན་དང་

དང་བྱན་གཤོག་བདག་པོས་ལྷན་རིང་བཅོན་དབང་གིས་དབང་

བསྐྱུར་བྱས་ཀྱིན། ཚོས་ཞིང་ཆ་རྩེམས་ཀྱི་མུའུ་རི་ལ་འབྲུ་གྱ་

མ་ 100 ཅམ་ལས་ཕྱོན་མི་བྱལ། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་

གིན་དུ་དཀར་སྐྱུག་ཚོན་པོ་ཡིན། བཙུངས་བཀྲོལ་བཟང་རྩམ།

དང་དང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་མགོ་བྱིད་འོག་ ཕྱོན་

སྐྱུར་སྐྱུན་མི་ཆད་པར་གོང་སྒྲིལ་བྱུང་བ། ལྷག་པར་དང་པོ་

གཉིས་ནང་། གནས་ས་བསྐྱུར་བའི་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱུར་

བྱས་པ་དང་ཞིང་ལས་མཉམ་ལས་སུ་བསྐྱུར་བ། ལྷོ་ཚོགས་

རིང་ལྷགས་སློབ་གསོ་བཅས་ལྷབས་པོ་ཚའི་ལས་འགུལ་སྐྱ་

ཚོགས་བསྐྱུར་ནས། ལྷ་ཚའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱོ་ཚོགས་རིང་

ལྷགས་གོ་རྟོགས་དང་འཕེལ་བཅོན་སྐབས་སྐྱུར་མིད་པའི་ལྷ་

ཉན་ལྟན་གཤམ་པདག་པོ་དང་ཞིང་པདག་ ཞིང་ལྷུག་དང་
 ཟས་ཤོས་འཛོམ་པའི་ངལ་ཚོལ་པ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་འཆལ་གདམ་
 གཏོར་བཤིག་ལྱེད་པར་བཀག་འཁོག་ལྱེད་པ། དཔེར་ན་ལྷ་
 ལྷ་ལོ་ཚེས་ལས་ཏུ་ཆོན་གྱི་ཟས་ཤོས་འཛོམ་པའི་ཞིང་པ་དུག་
 མོ་དགར་ནས་མངོན་གསལ་བཤད་རྒྱུར་“མི་དམངས་ཀྱང་ལྷ་
 བཅུགས་ཚར་ཆེས་ཞིང་པ་རྟོགས་ཤི་ལྱེད་རྒྱ་རྒྱ། མང་
 ལས་དམངས་དམག་ལ་ལྷུགས་ན་མཛོ་ཤིག་རྩ་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ།
 (གཞན་གྱིས་བསད་རྒྱ་) ཟེར། ལྷུག་ཡོན་ཆུག་ཁོ་ལོག་ལ་
 ཉན་ཚོར་ཆེས། ལས་སྐབ་ཚོ་པ་ལ་ལབ་པ་རྒྱ། ཉ་ཉ་
 ཏུ་ཆོན་གྱིས་ལྷུག་ཡོན་ལྷུག་ཡོག་ལྷ་ཉ་ཅས་ཟས་ཤོས་འཛོམ་
 པའི་ཞིང་པ་ལྷ་དམངས་ལྷུག་ཅིས་ཀྱིས་ཕག་བསད་ནས་ཟ་གྲུབས་
 ལྱེད་འདུག་ཟེར་བ་ཚོར་དུས། ཉ་གཞོན་གཉིས་སྤིང་ནས་
 མཚན་ནས་ལྱེད་ལ་ལྷ་དམངས་ལྷུག་ཅིས་ལ་ལྷེད་འདུགས་པའི་
 གནད་དོན་བཤད་ནས་ཉིང་མར་ཕག་ལ་ཤོང་རྒྱབ་ལྷི་ཀྱང་ལྷ་
 ལ་སྤྱད་པ།

ལྷུག་ཆེས་ཆུར་ལས་ཆོ་བ་སྐབ་ལྷི་ཀྱང་ལྷི་འཛོགས་པར་
 བསྐྱ་བའི་ཆོད་དུ། ཉ་གཞོན་ཚོ་ཉིན་ཚོར་མི་ལོ་ན་ཚོན་པ་
 དང་མི་ལྷན་རྒྱལ་ས་དང་མཉམ་དུ་ཤོན་སྤྱད་ལག་པོ་ལས་པར་

བཤོལ་མ་ བཏང་གོང་ལ་ སྲིན་དུ་ མཐམ་སྐྱོ་ཚ་བའི་དུ་ རྩོག་ལྟ་
 བའི་འཚོ་བ་ བཏང་ནས་ མི་ལྷན་གྱི་དང་དབང་ཕང་མད། རིག་
 བཟས་སྐྱོབ་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱ་ནི་ག་ལ་ཡོད། དེ་དུས། ང་
 ཚོའི་ལྷུང་ཚོ་ཡོངས་ལ་རྒྱ་ཡིག་སྲིན་མཐམ་ནི་བྱན་གཤོག་...
 བདག་བོ་ལས་མད། ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་ནང་རྒྱ་ཡིག་
 སྲིན་མཐམ་དུ་ལམ་མི་གཅིག་གྱང་མད། བཅོངས་བཤོལ་
 བཏང་ཚར་ཚུ། ང་ཚོ་རིམ་བཞིན་ཚབ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་མགོ་
 ཡར་བཀྲག་སྲུབ་ནས་འཚོ་བ་ལ་ལགས་བཅོས་སྲོབ་མི། ད་
 བཤོད་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེག་བར་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་རིག་བཟས་སྐྱོབ་
 རྩོང་བྱེད་འདོད་ཡོད་མཐམ་ཁྱེད་ལ་སོང་འདུག།

1953 ལོ་ནས་འགོ་ཚུགས་དེ། ཉ་བཞེན་དང་དར་མ་
 ཚ་གས་སྲིག་གིས་དབྱིག་རིགས་ཡིག་རྩོང་འགོ་ཚུགས་དེ་སྐྱོབ་
 རྩོང་བྱས་པ། འོན་ཀྱང་དམངས་གཙོ་བཙུན་བསྐྱུར་གྱི་...
 ཡོངས་སུ་སྲུབ་པ་དང་རྒྱགས་རིམ་ཚོ་བའི་གོང་ལྷུང་སོང་བ་
 དང་འབྲེལ། ང་ཚོས་གཤིང་ཟུབ་བོའི་སྐོ་ནས་གོ་བ་ལྟ་
 སྲུབ་རྒྱུར། དབྱིག་རིགས་ཡིག་རྩོང་ཚ་ཚང་མིན་པའི་རྩོན་
 ལྷན་དགོས་འདུན་གསར་བ་དང་འཚོ་མི་སྲུབ་ཅིང་། དང་
 བཤོད་རྩིས་དང་སྐྱོན་སྐྱོན་སྐྱོན་སྐྱེད་ལག་ཅུལ་དེ་བས་སྐྱེག་

པར་སློབ་སློབ་བྱེད་དགོས་ན། དེ་ལས་ལྷག་པའི་སློབ་ཀྱིན་

དུ་ཕྱི་རིགས་ལུ་པོ་ལྟན་པ་ལ་སློབ་སློབ་བྱས་ན་མ་གཏོགས་

དབྱིག་རིགས་ཤིག་ལྟོང་གི་ནར་བཅིན་ན་མི་དབྱིག་ཅིང་།

ངེས་པར་དུར་བཅོམ་བྱས་ནས་ཕྱི་རིགས་ཤིག་སློབ་སློབ་བྱས་

ནས། ཤིས་ཚའི་ལྷ་ཚོང་ལ་མཐོང་བཟང་མི་ཤོན་སྐྱེད་ཤག་

པོ་ལས་པ་དང་མིས་ཕྱལ་འཇུགས་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས།

ང་ཚོས་རྩ་འདུན་འདི་བཞིན་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ད་

པོའི་ལྷ་བ་དུག་པའི་ལྷ་དབྱིལ་ལ་ཤོན་དུབ་ནས་ལས་སྐྱེད་ཚོ་

པ་བཟང་ལྟ། ང་ཚོའི་ཕྱལ་ཚོའི་མང་ཚོགས་དང་བཞིན་གྱི་ན་

གཞོན་ཤིག་སློབ་སློབ་ལལ་པའི་ལས་དོན་དངོས་སུ་ཕྱི་རིགས་སྐྱེད་

པ་རེད། ན་གཞོན་ཚོ་ལ་དན་དིག་གི་སློབ་སློབ་བྱེད་ཕྱིར་རྩ་

འདུན་ཡོད་ལྟམ། དེས་ན་དང་སྐྱེད་ཚུ་འཇུགས་ནས་

འཕོད་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཐག་དུ། བཟུ་ཚ་ 80 ལན་ཚོང་གི་ན་

གཞོན་ཚོ་མང་པོར་བཀོད་ནས་སློབ་གྲུབ་ལྷགས་པ། བསྐྱེད་

སློབ་བཟུད་ནས། མང་པོར་བཀོད་ནས་སློབ་གྲུབ་ལྷགས་

མཁན་མི་ 490 ཡོད་པ། ཕྱལ་ཚོ་ཡོངས་ཀྱི་ན་གཞོན་གྱི་

བཟུ་ཚ་ 90 ལྷག་ཅུ་ལྟར་འདུག ན་གཞོན་ལ་རིས་མིང་

ཐོར་བཀོད་མ་ཐག་དུ་རི་ལ་སྐྱེད་རིགས་བཀོས་དེ་དཔེ་དེབ་གྱི་